Wikipedia

Teknolohia

Babaen ti tengnga ti maika-20 a siglo, ti tattao ket nakagun-oden ti pannakalaing ti teknolohia nga umanayen ti umuna a panagpanaw ti atmospera iti Daga ken panagsukimat ti limbang.

Ti balikas a **teknolohia** ket mangitudtudo ti panagaramid, panagbalbaliw, panagusar, ken ti pannakaammmo kadagiti ramit, makina, wagas, maararamid, sistema,ken dagiti pamay-an ti gunglo, tapno masolbar dagiti parikut, mapasayaat dagiti addan ti maysa a pangsungbat ti maysa a problema, panaggun-od ti maysa a gandat, panagtengngel ti maysa a naipakat a nait-ited/nairuruar a pannakaikabagian wenno agaramid ti maysa a naisangsangayan a tignay.

Daytoy ket mabalin pay a mangitudo iti urnong kadagiti a kasta a ramit, a mairaman dagiti maikina, dagiti panagbalbaliw, panagurnos ken dagiti pamuspusan.

Dagiti teknolohia ket ket kaaduan a mabanagann ti tao ket dagiti pay sabali a sebbangan ti ayup ti abilidadna a mangtengngel kadagiti masna a katutuboda.

Ti termino ket mabalin a sapasap a maipakat wenno maipakat kadagiti naisangsangyan a lugar: dagiti kas pagarigan ket mairaman ti *panagipatakder a teknolohia*, *maipapan ti medisina ateknolohia*, ken ti *pakaaamo a teknolohia*.

Ti panagusar ti sebbangan ti tao iti teknolohia ket nangrugi kadagiti panangibalin kadagiti masna a rekurso iti simple a ramramit. Ti prehistoriko a pannkaduktal iti a panagtengngel ti apuy ket nagpa-adu kadagiti mabalin a magun-od a taudan ti makan ken ti imbension iti pilid ket nangtulong ti tattao iti panagbanniaga ken panagtengngel kadagiti enbiromentoda. Dagiti kaudian a panagrang-ay ti teknolohia, a mairaman ti pagimalditan, ti telepono, ken ti Internet, ket nangpabassit kadagiti bangen iti komunikasion ken nangpalubos ti tatto a nawaya a makitignay iti maysa a sangalubongan a gantingan. Nupay kasta, saan nga amin a teknolohia ket naus-usar iti nakappia a panggep; ti panagrang-ay kadagiti armas iti uamad-adu a panagdadael a bileg ket nagprogreso iti kadagupan ti pakasaritaan, manipud dagiti pang-or aginggana kadagiti nuklear nga armas.

Ti teknolohia ket naaringanna ti kagimongan ken dagiti bukodna nga arubayan iti adu a bilang dagiti waya. Kaaduan kadagiti kagimongan, ti teknolohia ket nakatulong idi a nagparang-ay kadagiti ad-adu a nasaysayaat nga eekonomia (a mairaman tatta nga aldaw ti sangalubongan nga ekonomia) ken nangpalubosen ti panagpa-adu iti maysa a liwliwa a [[sosial a klase|klase]. Adu kadagiti maipapan ti teknolohia a proseso ket agpataud kadagiti di kayat a nagbanagan ti produkto, a makunkuna iti rugit, ken mangib-ibus kadagiti masna a rekurso, iti pakadadaelan ti Daga ken ti bukodna a enbironmento. Dagiti nadumaduma a pannakaipakat ti teknolohia ket nakaimpluensia kadagiti pateg iti maysa a kagimongan ken ti baro a teknolohia ket kankanayon a mangiruruar kadagiti baro a maipapan ti etika a saludsod. Ti kas pagarigan ket mangiraman ti irurumsua ti pagarupan iti kina-episiente kadagiti termino iti produktibidad ti tao, ti maysa a termino a kasisigud laeng a naipakat kadagiti makina, ken ti karit kadagiti karit ti tradisional a pagalagadan.

Dagiti pilosopiko a suppiatan ket rimmuar kadagiti agdama ken masakbayan a panagusar ti teknolohia iti kagimongan, nga adda dagiti pagsusuppiatan no ti teknolohia ket mangpasayaat ti kasasaad ti tao wenno pamaddienna daytoy. Ti Neo-Ludismo, anarko-primitibismo, ken dagiti kapadpada dagitoy a tignay ket agdildilawda ti kaadu unay iti teknolohia iti moderno a lubong, nga agsangsangiitda a daytoy ket

makadangran ti enbironmento ken mangipaadayo dagiti tao; dagiti nagkaykayat kadagiti ideolohia a kas ti transhumanismo ken tekno-progresibismo ket kumitkitada a ti agtultuloy a panagrang-ay ti teknolohia a kas pagimbagan ti kagimongan ken ti kasasaad ti tao. Isunga iti kinaudi, daytoy ket namatmatian a ti panagrang-ay ti teknolohia ket malaplappedan laeng ti tattao a parsua, ngem dagiti kinaudi a sientipiko a pangad-adal ket nagibagbaga a dagiti dadduma a primado ken ti dadduma a kita ti dolpin a komunidad ket nakaparang-ayda kadagiti simple a ramramit let naka-adalda a mangipasa ti pakaammoda kadagiti dadduma a kaputotan .

Dagiti nagibasaran

Adu pay a mabasbasa

Midia a mainaig iti Teknolohia iti Wikimedia Commons

- Kremer, Michael (1993). "Ti Iyaadu ti Populasion ken Maipapan ti Teknolohia a Panagbalbaliw: Maysa Bilion B.C. aginggan ti 1990". *Dagiti Maminpat a Warnakan ti Ekonomia*. The MIT Press. **108** (3): 681–716. doi:10.2307/2118405 (https://doi.org/10.2307%2F2118405). JSTOR 2118405 (https://www.jstor.org/stable/2118405)..
- Frank Popper (2007) *Manipud ti Teknolohiko aginggana ti Virtual nga Arte*, Liblibro ti Leonardo, MIT a Pagmalditan
- Charlie Gere (2005) *Arte, Oras ken Teknolohia: Dagiti Pakasaritaan ti Mapukpukaw a Bagi*, Berg
- Ambrose, Stanley H. (2001-03-02). "Paleolitioko a Teknolohia ken ti Ebolusion ti Tao" (http://www3.isrl.uiuc.edu/~junwang4/langev/localcopy/pdf/ambrose01science.pdf) (PDF). *Siensia*. Science. **291** (5509): 1748–53. Bibcode:2001Sci...291.1748A (https://ui.adsabs.harvard.edu/abs/2001Sci...291.1748A). doi:10.1126/science.1059487 (https://doi.org/10.1126%2Fscience.1059487). PMID 11249821 (https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/11249821). Naala idi 2007-03-10.
- Kevin Kelly. *Ania ti Kayat ti Teknolohia*. New York, Viking Press, Oktubre 14, 2010, natangken nga aklub, 416 a pampanid. ISBN 978-0-670-02215-1